

УДК 378:81'24

DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-10

Н.М. ГАВРИЛЮК,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу,
Вінницького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету (м. Вінниця)

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ГРУПОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УНІВЕРСИТЕТІ

У статті проаналізовано переваги та недоліки групової роботи студентів під час викладання іноземних мов в університеті, показано доцільність використання групової роботи в закладах вищої освіти. Процес викладання англійської мови в закладах вищої освіти має певні особливості, які пов'язані з різним початковим рівнем мовної підготовки першокурсників; кількістю годин на вивчення предмета; кількістю груп; відсутнім іноді ентузіазмом до вивчення іноземної мови. Підкреслимо, що групова робота відіграє важливу роль у навчальному процесі, а її запровадження в навчальний процес має бути одним із головних завдань для студентів філологічних спеціальностей. Практика довела, що якісну підготовку іноземних мов для філологічних спеціальностей можна проводити внаслідок упровадження сучасних освітніх технологій, таких як: професійна підготовка, проектна методика, технологія закріплення та дистанційного навчання, інформаційно-комунікаційні технології, навчальна та контрольна робота. Дослідження виявило, що використання технології інтерактивного навчання передбачає пошук допомоги у спілкуванні, включаючи когнітивне спілкування та конструктивістські методи навчання іноземної мови. Факти довели, що використання інноваційних методів навчання англійської мови та мультимедійних методів навчання може підвищити мотивацію студентів до вивчення іноземних мов, забезпечити доступ до нових альтернативних джерел інформації, розвивати самостійну психологічну діяльність, комунікативні навички, міжкультурні та професійні здібності.

Для проведення дослідження серед студентів та викладачів щодо їхніх вражень та думок про переваги та недоліки групової роботи в контексті вивчення іноземних мов використано комбінацію методів дослідження, таких як: анкетування, інтерв'ю та фокус-групи.

Складено анкети, в яких були запитання про враження та думки про групову роботу в контексті вивчення іноземних мов, проведено фокус-групи зі студентами та окремо з викладачами для обговорення їхніх вражень та думок про групову роботу. Отримано більш глибоке розуміння різних поглядів та виявлено загальні тенденції.

Ключові слова: іношомовна освіта, групова робота, інноваційні технології навчання, сучасні методи навчання, вища школа.

Постановка проблеми. У сучасному світі знання іноземних мов є ключовим фактором успішної кар'єри та професійного розвитку. Викладання іноземних мов в університетах вимагає відповідного підходу, серед яких групова робота посідає важливе місце.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями, пов'язаними з організацією групової роботи студентів, переймалися багато дослідників сфери педагогіки, методики, психології [D.W. Johnson, R.T. Johnson, 2010; N.L. Kerr,

2013; R.M. Gillies, M. Boyle, 2010; N.M. Webb, 2009]. Усі дослідження розкривали питання впливу групової роботи на розвиток комунікативних навичок у вивченні іноземних мов; ефективність групової роботи в контексті вивчення іноземних мов за допомогою по-

рівняльного аналізу результатів студентів, які використовували групову роботу, і тих, хто працював індивідуально; сприйняття студентами групової роботи в контексті вивчення іноземних мов та їхні враження від цього методу навчання; роль групової роботи у розвитку міжкультурної компетентності в процесі вивчення іноземних мов; ефективність стратегій кооперативного навчання у поліпшенні засвоєння іноземних мов тощо.

Мета статті присвячена дослідженню переваг і недоліків використання групової роботи студентів під час викладання іноземних мов в університеті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Групова робота в контексті вивчення іноземних мов може мати різні аспекти та впливати на навчання з різних точок зору. Можна виокремити такі позиції:

1. *Розвиток комунікативних навичок.* Групова робота дозволяє студентам активно взаємодіяти між собою, спілкуватися та обмінюватися ідеями іноземною мовою, що сприяє покращенню навичок усного та писемного спілкування, розвиває лексичний запас та граматичну точність.

2. *Стимулювання мотивації до навчання.* Працюючи в групі, студенти зазвичай відчувають більш високу навчальну мотивацію через спільну відповідальність і можливість отримати підтримку та похвалу від товаришів з групи.

3. *Розвиток соціокультурного контексту.* Групова робота дозволяє студентам вивчати іноземну мову в соціокультурному контексті, відтворюючи й опрацьовуючи ситуації реального спілкування та взаємодії з представниками іншої культури.

4. *Сприяння самостійному засвоєнню іноземної мови.* Спілкуючись з однолітками, обмінюючись матеріалами, отримуючи підтримку та надаючи взаємодопомогу, студенти одержують додаткові стимули у навчанні.

5. *Розвиток навичок групової роботи,* зокрема навичок співпраці, лідерства, адаптації до різних ролей у групі та вирішення конфліктних ситуацій.

Розглядаючи переваги та недоліки роботи в групі необхідно зосередити увагу на формах і методах окресленого виду роботи зі студентами в процесі опанування іноземною мовою. З-поміж них:

1. *Метод кооперативного навчання* (Cooperative Learning) передбачає розподіл учнів на невеликі групи, де кожен учень має певну роль або завдання. Наприклад, один учень може бути відповідальним за слухання, інший за говоріння, третій за письмо тощо. Метод кооперативного навчання сприяє засвоєнню інформації й розвитку мовленнєвих навичок студентів [D.W. Johnson, R.T. Johnson, 2010].

2. *Метод проєктної роботи* (Project-Based Learning). За цим методом учні працюють над проєктом, пов'язаним із вивченням іноземної мови, наприклад, над створенням рекламного відеоролика або мультимедійної презентації іноземною мовою. Дослідження [F.S. Ismail et al, 2021] показали, що проєктна робота сприяє активному залученню учнів, розвитку в них креативності та покращенню комунікативних навичок.

3. *Метод взаємного навчання* (Peer Teaching) вказує на те, що учні мають вчити один одного. Учень може виконувати роль учителя, який пояснює матеріал іншим членам групи. Дослідження [D.W. Johnson, R.T. Johnson, 2010] підтвердило факт того, що метод взаємного навчання забезпечує активну участь учнів у навчально-пізнавальній діяльності та вможливує ефективний розвиток навичок самостійного вивчення мови.

4. *Метод ролевої гри* (Role-Play) має на увазі виконання учнями ролей під час симуляції різноманітних ситуацій англійською мовою. Цей метод допомагає учням розвивати практичні комунікативні навички та відчувати себе більш упевнено під час реального спілкування. Дослідження [A.L. Smith, 2009] показало, що метод ролевої гри сприяє покращенню навичок мовлення та розуміння іноземної мови.

Наведені вище методи організації групової роботи конструктивно доповнюють індивідуальне навчання та сприяють оптимізації різних аспектів вивчення іноземних мов, що підтверджено численними дослідженнями в галузі навчання.

Інтерактивні технології й онлайн-ресурси відіграють важливу роль у груповій роботі під час вивчення іноземних мов, забезпечуючи ефективний і зацікавлений навчальний процес. Вони вможливають активну взаємодію між учнями, стимулюють розвиток мотивів у вивченні мови та здатні суттєво покращити мовні навички. Головними інструментами при цьому є такі, як-от:

1. *Віртуальні класи та платформи для відеоконференцій*, зокрема Zoom, Google Meet, або Microsoft Teams, що дозволяють створювати віртуальні класи, де студенти можуть спілкуватися, обмінюватися думками та вивчати мову разом.

2. *Електронні дошки*, такі як Padlet або Jamboard, є корисним інструментом для спільної роботи над завданнями та проєктами з мови. Вони дають змогу організовувати спільні мозкові штурми, ділитися ідеями та відгуками в реальному часі.

3. *Інтерактивні вправи та ігри*, створені або адаптовані за допомогою онлайн-платформ, наприклад, Kahoot, Quizlet або Duolingo можуть бути використані як в індивідуальній, так і груповій роботі.

4. *Онлайн спільне редагування документів та нетворкінг* через Google документи або Microsoft Office Online, дають можливість студентам спільно працювати над написанням текстів, вправ та проєктів з мови, обмінюючись коментарями та внесками в реальному часі.

5. *Мультимедійні ресурси*, у т. ч. відео та аудіоресурси, такі як TED Talks, YouTube канали з вивчення мов, аудіокурси та розмовні клуби онлайн, дозволяють студентам зануритися в мовне середовище, покращити вимову та розуміння мови.

Ці інтерактивні технології й онлайн-ресурси сприяють ефективній груповій роботі під час вивчення іноземних мов, забезпечуючи залучення студентів та покращення їхніх мовних навичок.

Для визначення переваг і недоліків групової роботи ми розробили зміст інтерв'ю з викладачами та студентами з метою збору їхніх вражень і думок щодо використання групової роботи в контексті викладання іноземних мов. Згодом було проаналізовано відгуки викладачів та студентів стосовно їх досвіду роботи в групах під час вивчення іноземних мов.

Для проведення дослідження серед студентів і викладачів ми використали комбінацію методів дослідження, таких як: анкетування, інтерв'ю та фокус-групи. Складено анкети, запитання яких стосувалися переваг і недоліків цього методу навчання, отримання ефекту від групової роботи, ступеня її впливу на мотивацію студентів тощо. Було проведено фокус-групи зі студентами та окремо з викладачами для обговорення їхніх вражень та думок щодо групової роботи. Це дозволило отримати більш глибоке розуміння різних поглядів і виявити загальні тенденції.

Після збору відповідей проведено аналіз даних, щоб визначити загальні тенденції, відмінності в думках студентів та викладачів, а також ключові пункти переваг та недоліків групової роботи. На основі аналізу даних складено звіт із висновками щодо вражень і думок студентів і викладачів про переваги й недоліки групової роботи в контексті вивчення іноземних мов.

Отже, серед переваг групової роботи слід відзначити такі:

1. *Розвиток соціальних навичок*. Групова робота сприяє розвитку соціальних навичок студентів, таких як: навички спілкування, співпраці, взаємодопомоги та взаєморозуміння. Думки науковців сходяться в тому, що студенти, які брали участь у спільній навчальній роботі, демонстрували більш розвинені соціальні навички порівняно з тими, які працювали індивідуально [R.M. Gillies, M. Boyle, 2010].

2. *Стимулювання активності в навчанні*. Установлено, що під час групової роботи здобувачі енергійно взаємодіють між собою й посідають активну позицію в процесі навчання, що сприяє поглибленому засвоєнню матеріалу. Можемо зробити висновок, що групова робота сприяє більш ґрунтовному засвоєнню матеріалу й активному залученню студентів у навчальний процес.

3. *Різноманітність поглядів*. Принагідно слід акцентувати, що в групах зазвичай представлені студенти з різними точками зору й досвідом, що збагачують дискусії та сприяють вирішенню проблем з різних ракурсів. Можемо зробити висновок, що групова робота сприяє більш креативному розв'язанню завдань.

Між тим, не можна обійти увагою й недоліки групової роботи, з-поміж них:

– Нерівномірний внесок в роботу кожним студентом. Деякі студенти можуть бути менш активними або незацікавленими у груповій роботі, що може призвести до нерівномірного розподілу обов'язків та відповідальності. Своєю чергою, цей незбалансований внесок може негативно позначитися на результатах діяльності групи.

– Конфлікти та розбіжності у процесі групової роботи. Різноманітність поглядів і думок може призвести до сутичок і суперечностей, відповідно, в подальшому ускладнити процес розв'язання завдань, а конфлікти – негативно вплинути на продуктивність навчальної діяльності.

– Залежність від інших, груповий конформізм, групова лінь. Студенти можуть стати залежними від інших членів групи у своїх думках на досліджувану проблему, свідомо не прагнути розвивати якості самостійності й активності у вирішенні проблем. На думку науковців, студенти, які працюють у групах, можуть виявити меншу самостійність у розв'язанні завдань порівняно з тими, які працюють індивідуально.

Доцільно розглянути практичні аспекти використання групової роботи у викладанні іноземних мов.

Організація групової роботи в студентській аудиторії може бути ефективною за умови правильної методології та використання підходів, які сприяють активній участі студентів. Існують перевірені часом методи й підходи до організації групової роботи. Розкриємо деякі з них.

– *Метод кооперативного навчання*. Дослідження науковців показали, що цей метод сприяє покращенню академічних досягнень та зростанню соціальних навичок учнів. Під час кооперативного навчання студенти мають можливість спільно вирішувати завдання, обговорювати проблеми й допомагати один одному, створюючи та послуговуючись спільними ресурсами.

– *Проектно орієнтований підхід*. Використання цього підходу у груповій роботі вможливує покращення критичного мислення та розвиває комунікативні навички студентів. Учні вирішують реальні проблеми та створюють суспільно й особистісно значущі продукти, що стимулює їхню активну участь у навчальному процесі.

– *Технологічний підхід*. Використання інтерактивних технологій під час групової роботи сприяє підвищенню мотивації студентів та залученості до навчального процесу. Використання онлайн-ресурсів, електронних дошок або спеціалізованих програм дозволяє студентам працювати разом, незалежно від місця перебування, у синхронному й асинхронному режимі.

Отже, організація групової роботи в студентській аудиторії може бути успішною за умови використання різноманітних методів та підходів, які сприяють активній участі студентів та створюють сприятливі умови для навчання та співпраці.

Результати дослідження науковців показали, що успішність групової роботи в студентській аудиторії значно залежить від ролі й позиції викладача. Викладач виступає як взірць для студентів, демонструючи правильні підходи до вивчення мови, спілкування та співпраці.

У груповій роботі під час вивчення іноземних мов викладач та студенти виконують різні ролі, кожна з яких має своє значення для успішного навчання. Викладачі-фасилітатори, які активно взаємодіють зі студентами, створюють найбільш сприятливу атмосферу для співпраці та взаємодопомоги. Викладач виступає як організатор і керівник групової роботи, сприяючи структурованому навчанню та вирішенню проблем. Студенти активно взаємодіють один з одним та з викладачем, обмінюючись ідеями та думками, виконуючи завдання та розв'язуючи проблеми. Науковці продемонстрували, що активна участь студентів у груповій роботі сприяє покращенню критичного мислення й розвитку комунікативних навичок.

Різні ролі викладача та студентів у груповій роботі в контексті вивчення іноземних мов мають важливе значення для створення сприятливого навчального середовища й досягнення успіху в навчанні.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок у визначеному напрямі. Використання групової роботи під час викладання іноземних мов в університеті має свої переваги та недоліки. З одного боку, вона сприяє достатньо продуктивному розвитку комунікативних навичок, стимулює співпрацю та мотивацію студентів. З іншого боку, може з'явитися ризик соціального сліпого кермування, цілком імовірними є проблеми з розподілом обов'язків і виникнення конфліктів між учасниками групи. Тож, важливою є правильна організація й контроль над процесом групової роботи задля досягнення максимальної ефективності в навчанні іноземних мов.

Список використаної літератури

- Гаврилюк, Н.М. (2020). Генезис психолого-педагогічного поняття «професійна ідентичність». *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка та психологія»*, 1 (19), 18–24. doi: 10.32342/2522-4115-2020-1-19-2
- Gillies, R.M., Boyle, M. (2010). Teachers' reflections on cooperative learning: Issues of implementation. *Teaching and Teacher Education*, 26(4), 933–940.
- Ismail, F.S., Mohd Subha, N.A., Sudin, S., Ghazali, N.E., Mohd-Yusof, K. (2021). Implementation of project-based learning in system modelling and analysis course. *Asean Journal of Engineering Education*, 4(2), 26–32. doi: 10.11113/ajee2020.4n2.8
- Ivanytska, N., Dovhan, I., Tymoshchuk, N., Osaulchuk, O., Havryliuk, N. (2021). Assessment of Flipped Learning as an innovative method of teaching English: A case study. *Arab World English Journal*, 12 (4) 476–486. doi: 10.24093/awej/vol12no4.31
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. (2010). Cooperative learning and Social Interdependence Theory. In *Theory and Research on Small Groups* (pp. 9–35). New York, NY: Springer. doi: 10.1007/b108066
- Kerr, N.L., Johnson, D.W. (2013). Group composition and cohesion in small groups: Does diversity make a difference? *Small Group Research*, 44 (2), 130–158.
- Slavin, R.E. (2015). Cooperative learning in elementary schools. *Education and Urban Society*, 47 (5), 542–557.
- Smith A.L. (2009). Role play in counselor education and supervision: Innovative ideas, gaps, and future directions. *Journal of Creativity in Mental Health*, 4 (2), 124–138.
- Webb, N.M. (2009). The teacher's role in promoting collaborative dialogue in the classroom. *British Journal of Educational Psychology*, 79 (1), 1–28.

References

- Havryliuk, N.M. The genesis of the psychological-pedagogical concept of “professional identity”. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series: “Pedagogy and Psychology”*, 2020, no. 1(19), pp. 18–24. doi: 10.32342/2522-4115-2020-1-19-2 (In Ukrainian).
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. (2010). Cooperative learning and Social Interdependence Theory. *Theory and Research on Small Groups*. New York, NY, Springer, pp. 9–35. doi: 10.1007/b108066
- Gillies, R.M., Boyle, M. Teachers' reflections on cooperative learning: Issues of implementation. *Teaching and Teacher Education*, 2010, vol. 26, issue 4, pp. 933-940.
- Ivanytska, N., Dovhan, I., Tymoshchuk, N., Osaulchuk, O., Havryliuk, N. Assessment of Flipped Learning as an innovative method of teaching English: A case study. *Arab World English Journal*, 2021, vol. 12, issue 4, pp. 476-486. doi: 10.24093/awej/vol12no4.31
- Kerr, N.L., Johnson, D.W. Group composition and cohesion in small groups: Does diversity make a difference? *Small Group Research*, 2013, no. 44 (2), pp. 130-158.
- Ismail, F.S., Mohd Subha, N.A., Sudin, S., Ghazali, N.E., Mohd-Yusof, K. Implementation of project-based learning in system modelling and analysis course. *Asean Journal of Engineering Education*, 2021, vol. 4, issue 2, pp. 26-32. doi: 10.11113/ajee2020.4n2.8
- Slavin, R.E. Cooperative learning in elementary schools. *Education and Urban Society*, 2015, no. 47(5), pp. 542-557.
- Smith, A.L. Role play in counsellor education and supervision: Innovative ideas, gaps, and future directions. *Journal of Creativity in Mental Health*, 2009, vol. 4, no. 2, pp. 124-138.
- Webb, N.M. The teacher's role in promoting collaborative dialogue in the classroom. *British Journal of Educational Psychology*, 2009, no. 79 (1), pp. 1-28.

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF STUDENTS' GROUP WORK IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT UNIVERSITY

Havryliuk Nataliia, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Foreign Languages and Translation, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics, Vinnytsia.

E-mail: ngavriluk774@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-6031-7777

DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-10

Keywords: *foreign language education, group work, innovative teaching technologies, modern teaching methods, higher school.*

The **aim of the article** is analysing the advantages and disadvantages of group work for students while teaching foreign languages at university, showing the feasibility of using group work in higher education.

Methods of analysis and systematization of primary sources, interviews, questionnaires, and focus groups were used during the consideration of the problem.

The process of teaching English in higher education has certain features that are associated with different initial levels of language training of freshmen; the number of hours to study the subject; the number of groups; and sometimes absent enthusiasm for learning a foreign language. We emphasize that group work plays an important role in the educational process, and its introduction into the educational process should be one of the main tasks for students of philological specialties. Practice has proved that high-quality training in foreign languages for philological specialties can be carried out through the introduction of modern educational technologies, such as: vocational training, project methodology, technology, such as: vocational training, project methodology, technology of fixing and distance learning, information and communication technologies, and educational and control work. The study found that the use of interactive learning technology involves seeking help in communication, including cognitive communication and constructivist methods of teaching a foreign language. The facts proved that the use of innovative methods of teaching English and multimedia teaching methods can enhance the motivation of students to study foreign languages, provide access to new alternative sources of information, develop independent psychological activity, and develop communication skills, intercultural and professional abilities.

Interactive technologies and online resources play an important role in group work while learning foreign languages, providing an effective and engaging learning process. They promote active interaction between students, stimulate involvement in language learning and improve language skills.

To determine the advantages and disadvantages of group work, we conducted interviews with teachers and students to collect their impressions and thoughts about group work in the context of teaching foreign languages. Subsequently, the reviews of teachers and students about their experience in groups during the study of foreign languages were analysed.

Questionnaires were compiled, which included questions about impressions and thoughts about group work in the context of studying foreign languages. The questions concerned the advantages and disadvantages of this training method, the efficiency from group work, the influence on motivation, etc. Focus groups were held with students and separately with teachers to discuss their impressions and thoughts about group work. This allowed us to gain a deeper understanding of different points of view and identify general trends.

In group work during the study of foreign languages, the teacher and students play different roles, each of which has its own importance for successful learning. We will discuss the role of the teacher-facilitator. The teacher acts as an organizer and leader of group work, promoting structured learning and problem solving. Students actively interact with each other and with the teacher, exchanging ideas and opinions, completing tasks and solving problems. Scientists have demonstrated that the active participation of students in group work contributes to the improvement of critical thinking and the development of communication skills.

The use of group work while teaching foreign languages at university has its advantages and disadvantages. On the one hand, it promotes the development of communication skills, and stimulates cooperation and motivation of students. On the other hand, there may be a risk of social blind steering, problems with the distribution of responsibilities and conflicts between group members.

It has been **concluded** that it is important to properly organize and control the process of group work to achieve maximum efficiency in teaching foreign languages.

Одержано 21.02.2024.